

Primorski List

Boučljiv list za slovensko ljudstvo na Primorskem.

Vse za vero, dom, cesarja!

IZHAJA vsaki četrtek ob 5. pop. Rokopisi se ne vračajo.
Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
CENA za celo leto 6 kron, za pol leta 3 krone. Za manj premožne 4 krone za celo leto.

NAROČNINO in izjavnosti sprejema upravništvo v Gorici, na Placuti št. 12.
ROKOPISE sprejema uredništvo v Gorici, Dvorišče sv. Hilarija št. 7.

Vitez Josip dr. Tonkli.

Narod, ki svojih zaslužnih mož no časti, jih vreden ni!

Naš list je priporočil volivcem iz kmečkih občin, da naj naprosijo viteza Jos. dr. Tonklja, da bi zopet sprejel častno naročilo slovenskega naroda na Goriskem. Danes pa hočemo povedati volivcem razloge, katere smo imeli za ta nasvet.

1. Vitez Tonkli je bil veliko let poslanec in zastopnik gorških Slovencev v deželni in državni zboru. Svojo nalogo je častno reševal, kar pričajo njegovi uspehi v slov. politiki, spoštovanje drugih slovenskih poslancev do njega, častna občinstva v več občinah, mnoge zaupnice na shodih, soglasna volitev v državni zbor 1885 i. t. d. Dr. Tonklja je bila politika poklic, kateremu se je posvetil in veliko žrtvoval.

L. 1891. je ljudstvo s precejšnjo večino izbralo v državni zbor dr. A. Gregorčiča, ki je bil do tedaj desna roka vitezu Tonklju v domači gorški politiki.

Mi ne bomo tu razkrivali starih ran, le dejanje bodi omenjeno. — Mnogim je bilo tedaj težko odločiti se za enega ali drugega, ker sta nam bila oba potrebna, oba moža vredna časti in zaupanja. Menimo torej, da pišemo resnico, če rečemo: ako bi bilo naše ljudstvo imelo l. 1891. dva mandata na razpolaganje, bi bilo izvolilo oba moža in sam dr. Gregorčič bi bil takrat s tem zadovoljen.

Prislo je l. 1896, ko smo vdobili poleg mandata kmečkih občin še mandat pete kurije. Vprašamo: zakaj ni ljudstvo takrat izvolilo viteza Tonklja poleg dr. Gregorčiča? Zgodilo se je to vsled nesrečnega nesporazumljenja, katero je dr. Tonklja nakopalo veliko sramoto pred vsem svetom, da ni smel nihče niti misliti nanj ne pri volitvi v državni, ne pri volitvi v deželni zbor l. 1897. Tonkli je bil politično pokopan in na grob so mu navalili kamen sramote in zaničevanja.

Vsled prepira mej poslanci in Gabrščekom je pa prišlo na dan in je priznано od „Soče“ in „Gorice“, da vitez Tonkli ni storil nič nečastnega, da ni storil nikomur krivice, da je bila

ona grda stvar, katero so mu očitali, na celem izmišljena in da so ga torej obrekli in zasramovali pred vsem svetom — po krivici.

Mi pa pravimo: krivico je treba poravnati in vrniti čast možu, ki je časti vreden.

2. Z vitezom Tonkljem je bila premagana in osramočena cela stranka, ki je z njim držala, veliko duhovnikov, županov in drugih spoštovanih mož. Mi smo bili tudi med njimi in povemo naj naravnost, da smo takrat pretrpeli veliko ponižanje. Zdaj se je pokazalo, da smo trpeli — po veliki krivici. Gre se torej ne samo za čast viteza Tonklja ampak tudi za čast cele stranke.

3. Povdariti hočemo, da se gre posebe še za čast oč. duhovščine. V prvi vrsti za čast tistih duhovnikov, ki so bili z njim in so ga priporočali in teh je veliko v mestu in na deželi. Bili smo vsem v posmeh, zahtevati torej smemo, da se nam vrne čast. — V drugi vrsti se gre pa tudi za čast tistih, ki so vsled nesporazumljenja — v dobri veri sicer in v dobrem prepričanju — delali s „Sočo“ vred vitezu Tonklju in njegovim krivico. Zdaj smo vsi na čistem, ker sti „Soča“ in „Gorica“ povedali, da se je delala res krivica.

4. Gre se tudi za mir v deželi. Od leta 1889. ni več pravega miru pri nas; zadnji dve leti je bilo sicer neko premirje, ali prepir je kmalu z nova vzbuknil. Zdaj pa, ko je očito, da so l. 1895. te po krivici ponizali celo stranko Tonkljevo, ne bo nikoli več ne med duhovniki ne med posvetnimi pravega miru in zaupanja, ako se krivica ne poravnata in vrne čast zasramovanim rodoljubom. Pred vsem je torej treba iztrebiti ta kamen izpodtike in podreti zid nevolje in jeze, ki loči brate vže od l. 1889. Potem je upanje, da se duhovi zopet pomirijo in združijo.

5. Poleg tega je se pomisliti, da zdaj sploh nimamo drugega moža. Zalostno ali resnično! Vsled vednih napadov na zaslužne moža, se mladina plaho umika politiki in se bo še bolj, ako bodo tako grdo ravnali z zaslužnimi možmi. — Povedali smo vže zadnjič, da g. dr. Stanič ni za ta posel vže vsled svojega nesrečnega značaja. Dr. Stanič bi sebi in stvari le škodil. Zato prav stori, da odstopi sam in kolegijalno podpira dr. Tonklja. — G. prof. Berbuč je vže sam odsto-

pil — dne 9. t. m., — ali prisilili so ga, da je zopet sprejel kandidaturu. Toda ljudi ni mogoče siliti, ako nočejo. Najbolji dokaz so sami odborniki „Sloge“, kateri delajo za dr. Tonklja, ker jih pogojni sklep odhoda ne veže.

Gre se torej za čast cele stare stranke, gre se tudi za čast mlade stranke, gre se za mir v deželi, gre se za korist cele dežele.

**

Kaj pa govorijo proti vitezu Tonklju? Pravijo, da je star in bolan (reumatičen). Gotovo ni več mlad, ali v našem državnem in deželni zboru je veliko starejših mož ko je vit. Tonkli, ki so od vseh spoštovani poslanci. Ali ni star tudi vitez Pajer? Toda komu pade v glavo radi tega odrekati mu sposobnost? V državnem zboru imamo Slovenci več mladih mož, ki so zelo delavni; ali star, izkušena in takten politik jim bo ravno prav pršel. To vemo od naših državnih poslancev samih, ki bodo vitezu Tonklju veselili.

Na izrecno vprašanje nam je vitez Tonkli tudi zagotovil, da hoče v politiki delovati z dr. Gregorčičem iskreno in brez vsakega kovarstva ali zvijače. Dr. Gregorčič se ima t rej vseh bolj bati ko vit. Tonklja.

Zatorej kličemo volivcem. Naši bodoči državni poslanec bodi: vitez Jos. dr. Tonkli!

POLITIČNI PREGLED.

Koalicijsko ministerstvo. Naloga, katero je prevzel pl. Körber, da sestavi novo ministerstvo, postaja od dne do dne težavnejša. Körber je mislil v začetku, da izpolni svojo nalogo, ako sestavi novo uradniško ministerstvo pod novim imenom. Poklical je kar grofa Goëssa in barona Heina v svoje ministerstvo. A mož je s tem korakom izgubil zaupanje Čehov in Poljakov. Ni mu bilo mogoče najti parlamentarnih mož teh narodnosti, kateri bi bili pripravljene, njemu na ljubo uplivati na svoje sorojake. Zaradi tega je hotel pa sestaviti s cela uradniško ministerstvo. A, ker je bil naš vladar temu protiven, moral je zopet začeti pogajanja z različnimi parlamentarnimi strankami. Med tem se je grof Goëss odpovedal ponujen novi ministerski časti; in zdaj ni več izklu-

Biti morajo nam in poznim narodom priče Gospodove obsodbe: mane, tekel, fares!

Pilat.

Še predno je Bog nad vsem izraelskim ljudstvom zavijtel meč svoje pravičnosti, je kaznoval posameznike, ki so se nad Njegovim Snom in Njegovo miado cerkve pregrešili.

Pilat, rimski poveljnik v Galileji, udal se je krvoločnim željam farizejev. Jezusa je obsodil proti svojemu prepričanju, saj ni našel krivde na Njem.

Dolgo časa se je branil krivice. Poskusil je več sredstev, da bi se na lep način odkrižal Nazarejca. Poslal ga je k „Herodu, ki je bil takrat tudi v Jeruzalema, — a pripeljali so ga k njemu zopet nazaj.

Dal ga je zasmehovati, nevsmljeno bičati, a razkačenemu ljudstvu ni bilo dovolj. Še le, ko se je zaslislalo vpitje: „Če tega izpustiš, nisi prijatelj cesarjev!“ — se je Pilat prestrašil in se udal krivici. Milost pri cesarju zgubiti, zameriti se vsemu judovskemu ljudstvu, je bilo deželnemu oblastniku preveč. Napuh se je uzbudil v sren, častilakomnost ga je zaslepila, da je podpisal smrtno sodbo Zveličarju.

... A kazen za ta zločin je kmalu sledila. Padel je v nemilost pri cesarju... zato, ker se je te poprej tako bal. Prognali so ga v Galijo, in tu si je v obupu nam vzel življenje, pač v kazen zato, ker je Gospoda krivično usmrtil. Le žalosten zaničljiv spomin je pustil za sabo v zgodovini!

(Dalje prih.)

LISTEK

Mane, tekel, fares.*)

„Križaj, križaj ga!“

Grozno se je razlegal pred Pilatovo hišo krik. Od farizejev nahujskano ljudstvo zahteva kri. Čegavo kri? Kri Jezusa nazarenskega, ki je povsodi dobrote delil in s čudeži dokazal svoje Božje poslanstvo.

„Kaj je hudega storil?“ — povprašuje sodnik. Roke si umije rekoč: „Jaz ne najdem krivde na njem“. A ljudstvo ne vpraša po razlogih, strast hoče imeti svojo žrtev, zato se glasi: „Križaj ga!“

O, nesrečno ljudstvo, kaj se vzdiguješ proti Gospodu? Ne v.š, da kličeš samo sebi nesrečo? A strast se za to ne zmeni. Sliši se klic: „Njegova kri pridi na nas in naše otroke!“

Dosegli so, kar so hoteli. Na križ so ga pribili. Še umirajočemu se rogajo, dočim mu solnce in zemlja, grobovi in tempel dajejo spričevanje.

V grob so ga započatili. Toda grob se je odprl in Gospod je ustal zmagonosno. Apostole love in zapirajo. Kristjane preganjajo in more. A vse zastonj! „Če je delo človeško, bo samo razpadlo, če je pa Božje, je zastonj ves upor.“

Njihovo progajanje ni imelo zaželjenega uspeha. Kaj, še več!

Glej, prikazala se je zopet osodepolna roka, in zapisala je v zgodovino grozopolne besede: mane, tekel, fares!

... Bilo je leta 70 po Kr. Nebroj judovskega ljudstva je zbranega v Jeruzalemu, saj se

obhajavalikonočni praznik. Kar obkolijo mesto sovražniki. Prišli so Rimljani in obdali mesto z nasipi. Živeža je kmalu zmanjkalo. V mestu je zavladala strašanska lakota. Miši in podgane so prebivalcem najboljša jed! Matere jemljejo otrokom iz ust grizljeje jedi, celo svoje dojenčke koljejo in pripravljajo sebi v živež. V eni sami noči je v mestu pomrlo lakote 85.000 ljudi. K lakoti se je kuga pridružila. Črez 600.000 mrličev so vrgli črez mestno zidovje. Na tisoče so se vrgli obupno sami v roke sovražnikom.

Slednjič je mesto padlo. Rimljani so je do tal razrušili. Kamen na kamnu ni ostal, celo krasni tempelj je moral pogoreti. Prav piše Jožef Flavij: „Nobeno mesto ni toliko trpelo, ker od začetka ni najti rodu, ki bi se tako pogreznil v pregrehe.“

Vsi so prišli v roke Rimljanom. Silno mnogo Judov so prodali v suženstvo. In, — čuden slučaj! — za vsako glavo so dobili po 30 srebrnikov. Maščevalo se je, da so za 30 srebrnikov prodali Odrašenika.

Okoli milijon Izraelcev so pa Rimci na križ pribili. Križ pri križu ob razvalinah Jeruzalema! Strašno!... Ali se ne sliši tu uresničen klic: „Njegova kri pridi na nas!“

A reklo se je še več: Njegova kri pridi na nas — in na naše otroke! Do pičice se je morala izpolniti njihova želja. Le poglej dandanes Izraelove otroke! Kako so razkropljeni povsod!

Edin narod, ki je tako razdeljen in razkropljen brez domovine, brez oltarja, brez kralja!

Bogatini judovski so večkrat hoteli zbrati zgubljene ovce, da sestavijo svoje kraljestvo. A zastonj, denar tu ne odločuje.

DOPISI.

čeno, da se Körberju morda posreči, sestaviti koalicijsko ministerstvo.

V delegacijah je govoril slovenski poslanec **Ferjančič** o razmerah na Primorskem. Posebno se je pritoževal o vladi, katera podpira Italijane, katerim je edina želja odtrgati Primorsko od Avstrije in združiti pašo deželo z Italijo. Tem trditvam je ugovarjal **Cambon**, kateri se je drznil imenovati primorske Italijane največje prijatelje Avstrije. Čehi in Poljaki so se vnovič pritoževali o Nemčiji, katera ima od trozveze neizmerne koristi in noče privoščiti ničesar svoji zaveznici Avstriji.

Poslanci pri cesarju. Po obedu, katerega daje vsako leto cesar odličnim članom delegacije, je bil sprejet v avdijenco poslanec **Stransky**. Cesar se mu je pritoževal o ostrih napadih českih delegatov na vlado, posebno radi znanih „zde“ — klicov. Cesar se je izrazil, da zahteva odločno od rezervistov, da se morajo oglašati z nemškimi „hier“ in ne „zde“ ali „tukaj“. Nevstrašeni **Stransky** je temu ugovarjal, češ, da ne pozna postave, katera bi kaj takega zapovedala. A cesar je odgovoril, da noče imeti v armadi drugega jezika razen nemškega, drugače razglasi za celo armado izjemno stanje, ker ne pozna šale v vojaških zadevah. Nato je sledil pogovor o potrebi sprave med Nemci in Čehi. — Po drugem običajnem obedu je sprejel cesar českoga poslanca **Začeka**, s katerim se je pogovarjal o potrebi sprave Čehov z Nemci. Začek se je izrazil, da želi českim narod ravno tako, kakor cesar sam, spravo. A nikdar, je pristavil, se ne bo odpovedal česki narod svojim pravičnim zahtevam. Ta pogovora sta velike važnosti, ker sta razjasnila cesarju stališče pravice, na katerem stojimo zatiranu Slovani. Zelimo le, da bi izgled dveh nevstrašnih českih poslancev posnemali poslanci jugoslovanov. Čas je, da bi prišel stok našega zatiranega ljudstva na ulo našemu pravičnemu vladarju.

Poslanec Schonerer, voditelj nemško-pruske stranke v Avstriji, je prestopil k protestantizmu. No, Luter sam se bo veselil na onem svetu tega vernega človeka!!

Anglija in Nemčija sta si v zadnjem času hudo v laheh. Ker so Angleži v južni Afriki nesrečni, bi radi v Evropi kaj začeli. V Evropi ne bi bilo treba Angležem se bati nobene pozamezne velevlasti, ker bi bila vojska na morju in tam ni nobena država Angležem kos. Izzivali so najprej Francoze, a brez uspeha. Francija ni storila nobenega koraka. Zato so se Angleži lotili Nemčije, katera je manj potrpežljiva. Ustavljali so v južni Afriki nemške trgovske ladje s trditvijo, da vozijo streljivo za Bure. Ko niso našli ničesar sumljivega, so izpustili zopet ladje. Nemčija je bila užaljena in se je nad Angleži maščevala. Prepovedala je skratka vsem nemškim tovarnam izdelovati streljivo za Angleže. To je razkačalo Angleže, kateri so znova začeli zaplenjati nemške ladje. No tako dosledno izzivanje mora Nemčija odgovoriti, a ne more Angležem do živoga. Nemški cesar skuša zdaj prigravirati Francoze, naj podpišejo z njim protist zoper angleško vlado. Vse kaže, da je zdaj evropski mir v veliki nevarnosti.

Egipčansko uprašanje. Angleška vlada je napisala Avstriji in Italiji, da zasedeta skupno Egipt in ponudila obema državam veliko denarno odškodnino. Avstrija je odklonila angleško ponudbo. Prav tako! Angleži naj si iščejo drugih tovarišev za svoja roparska podjetja. Italija pa bo skoraj gotovo sprejela ponudbo Anglije. Italijani so poslali vojske iz Piemonta k morju, ki čakajo vsako uro povelja, da odrinejo. Mi kličemo Italijanom: „Srečno pot! Pozdravite vrliga Menelika, kateri vam je pred leti razbil črepine.“

Ruski car je poslal svojemu vojnemu ministru grofu Muravievu jako laskovo pismo. Zahvaljuje se mu za previdna in srečna podjetja, posebno za pridobitev Port Arthura. To pristanišče v Kitajskem morju bo v kratkem najvažnejše celega sveta, ker tam konča sibirski železnica.

Vojska v južni Afriki. Angleško vojno ministerstvo noče priznati, da se je udal Lady Smith Burov in da je Buller v drugič poražen. Naravno je, da angleška vlada noče priznati nankrat celega poraza. Zato slika nova Bullerjeva podjetja, da pripravi ljudstvo za novo hudo vest. Gotovo je, da se Bullerju nič dobro ne godi. Angleška armada šteje le 20.000 mož in ima v hrbtu, to je v Estcourtu, 20.000 Burov. Ravno toliko Burov je pred Angleži v Colensu. Buri so v zadnjih dneh pridri skoraj do morja. Ta vest je prisilila Angleže da pošljejo velik del svoje morarice v Afriko, da brani vsaj pristanišča in morje Burov. Na zapadni strani bojišča je znozel angleški general Metthuen vsled jeze in žalosti, ker ni mogel priti posadki mesta Kimberley na pomoč. V Kaplandu se bojujejo Buri le še z ostanki angleških armad, katere se skušajo po porazih pri Stormbergu in Colesbergu združiti.

Na Filipinah so vstasi napadli pri San Matten ameriški polk in ga skoraj uničili. Morda se bo godilo Amerikanom na Filipinah ravno tako, kakor Angležem v južni Afriki.

Iz hribov. Slavno uredništvo! Slovenci imamo le malo poslancev, za to pa moramo dobro premisliti, koga pošljemo v državni zbor. Iz tega ozira sem z veseljem pozdravil Vaš članek, v katerem pozivljate, da izvolimo **dr. Jožefa Tonklija**. Dr. Tonkli je doma iz hribov, posestnik na Vipavskem, torej dobro pozna razmere cele dežele, vsled tega pri njem odpade pomislek „krajnjega domoljubja“. V dveh dobah pokazal se je izurjenega parlamentarca, ki je užival pri svojih tovariših toliko ugleda, da so ga izvolili predsednikom zelo važnega pravnega odseka in mu izročali prav težavna poročila. Tak ugled je novincu le težko pridobiti in le ugledni poslanci morejo za svoje volilce kaj doseči. Dr. Tonkli torej daleč preseže **prof. Berbuča**, katerega priporoča „Slogin“ odbor. Berbuč se do sedaj kot politik še ni pokazal, pač pa je v prvih vrstah domačega prepira, ki je v korist le Lahom in priprostemu ljudstvu v veliko pohujšanje. *Na eni strani so sami lažnjivci, na drugi sami lopovi.* „Seč se smeja in verjame obema“ pravi *Stritar v „drobižu“*. Prof. Berbuč je pa tudi uže v letih in bi se le težko privadil parlamentarnim odnošajem. Prijatelj mi je pravil o izreku blagega pok. *poslanca Raiča*, da ko bi bil on vedel, kako težavna je naloga za svoje volilce v resnici skrbečega poslanca, bi na svoja stara leta ne bil vzprejel poslanstva, ker se ne more več dovolj vglobiti v parlamentarno življenje. Gospod Berbuč je nadalje profesor, torej odvisen mož. Da vlada s profesorji ne razume šale, pokazala je *prof. Spinčič*; mi pa potrebujemo neodvisnega moža vselej, posebno pa v sedanjih razmerah.

Mirno pretresajmo zmožnosti kandidatov, po zmožnostih izbirajmo, ne gledé na stranko in osebe in volitev ne bo težka.

Iz vipavske doline. — Državne ceste v slovenskem delu naše dežele niso ravno uzorne, cesta iz Gorice mimo Panovca v Ajdovščino pa res dela sramoto cesarstvu in naši deželi. Kranjski Vipavci nas pomilujejo radi naše ceste, ter nas porogljivo poprašujejo: „Pej, kaj niste tudi vi v Avstriji, kakor mi, ker imate tako slabo cesarsko cesto; ali ste morda že pod Italijo?“ O, ko bi bili pod Italijo, tedaj bi vsaj glede cest bili na boljšem, kakor smo! Prah, ki ga je treba povzicati na pivavski cesti ob suhem vremenu, se že še požira, vsaj se ga lahko izplakne iz grla v kaki gostilni, s katerimi je ta cesta posebno oblagodarjena. Gorje pa popotniku ob deževju; v nevarnosti je, da ne obtiči v blatu ali vsaj ne izgubi obutve.

Blagor mu, kedor zmora koles. Ubogi kmet mora pa le po starem cepitati po blatu. Če mu voda in blato silita v črevlje, tedaj že morebiti prekolne to preklicano grdo cesto, drugače pa mirno sopha ter se tolaži z resnico, da so občinske poti in steze vendarle še slabše in „pej sej enkrat so bile še cesarske ceste hujske kakor so zdaj“. Gospodje uradniki, ki bi lahko kaj pripomogli, da se cesta zboljša, se le ob lepem vremenu na kolesu sem pripeljejo, če pa so prisiljeni v kakem vremenu iti na komisijo, tedaj se globoko zavijejo v kočijo, da gotovo ne vidijo v kako revnem stanu je cesarska cesta, mehke zmeti mestne kočije pa jih lepo zibljejo čez razdrapano cesto. Cestni mojster pa svigne vsake kvatre enkrat na kolesu ob najlepšem vremenu do Ajdovščine in nazaj, drugače pa varuje na c. k. okr. glavarstvu uradnijo stavbenega oddelka, da ni ravno prazna ob uradnih urah.

Pripoveduje se, da je c. k. namestnik obiskal tudi uradnijo stavb. oddelka na glavarstvu. Tu ne najde drugoga kakor cestnega mojstra. „Kdo ste vi?“ „Cestni mojster“. „Cestni mojster, pa tu za mizo sedite; marš na cesto!“ Namestnik je ob svojem uradnem potovanju skoz vipavsko dolino pripoznal slabo stanje cesarske ceste, ter obljubil, da bo že skrbel, da se bo več svota odločila za posipanje. Pa kaj pomaga posipanje, če je cestna podlaga slaba, še iz srednjega veka. Iz starega veka gotovo ni, ker takrat so bile ceste zelo dobro podložene.

Ob cesti iz Sela do Ajdovščine na mnogih krajih niti jarkov ni več, tako, da ob deževnem vremenu voda niti nima kam odtekat; če pa je le količkaj plohe, tedaj je treba vodo bresti.

Vipavci čakamo železnico, pa še navadne pripravne ceste nam ne privoščijo. Res da obilen promet s težkimi vozi pokvari cesto, pa ravno zato jo je treba tem bolj popravljati. Če je cesta že zdaj tako slaba, ko trije mitničarji pobirajo cestni davek, kako zanemarjena pa še le bo, ko odpravijo mitnice!

Našemu bodočemu zastopniku v drž. zboru zelo priporočamo, naj se kedaj prikaže v vip. dolino, da se sam prepriča o opravičenih željah ljudstva tudi glede ceste in železnice. Kdo bo naš poslanec še ne vemo. Kar na slepo pa ne bomo nobenega volili, ampak le če se izjavi, da hoče kot odločen katoličan delovati za blagor slovenskih kmetov na Goriškem. Neveren liberalac, kakoršnega nam ponuja v poslanca stranka

„Soče“, nikakor ne more biti zastopnik vernih Slovencev. Kdor takega voli, pomaga grob kopati kmetškemu stanu. Liberalni advokat dr. Stanič da bi imel srce za kmeta?! Tega ne verjamejo niti njegovi rojaki v Batah!

NOVICE.

Volitve, volitve! Ko bodo čitatelji dobili v roke pričujoči list, bodo že večinoma vse občine izvolile svoje moze, ki pridejo dne 29 t. m. volit državnega poslanca. Volitve so zelo važna zadeva, zato je potrebno, da vsak volilec mirno pa temeljito premisli, kdo bi bil najspodobniši poslanec. Nihče naj se ne da slepiti! Vsakdo naj voli strogo po svoji vesti!

Naši časopisi uganjajo z volitvami cele komedije. In vendar so volitve med vsemi javnimi deli najbolj *vestna stvar*. Od volitev je odvisen duševni in materijalni blagor narodov!

Volče. Pišejo nam: Tukaj so bili izvoljeni štirje volilni moze, vsi zanesljivi za *vit. Jos. dr. Tonklija*. Geslo jim je: **Po krivici zasramovanemu možu pravično zadoščenje!**

Iz Solkana: Vsi volilni mozeje proti dr. Staniču.

Iz Rihemberga nam pišejo: Pri nas smo se močno razveselili, da *vitez Tonkli* sprejme mandat v državni zbor. Vitez Tonkli je naš častni občan in upamo, da bo zopet naš zastopnik v državnem zboru.

Iz Trnovoga smo poizvedeli: Mi smo zato, da naj „Sloga“ rehabilitira *viteza Tonklija*.

S Krasa imamo deloma ugodna poročila o prvotni volitvi, deloma je zmagala „Sočina“ stranka. — Ravno to velja o Kanalskem. Priporočamo č. duhovščini in sploh vsem razumnikom, da podučijo ljudi o *Staniču*! Stvar je resna, dasi nismo v začetku niti mogli misliti, da se bo ta mož... upal stopiti pred slovenske volilce.

Zdaj slišimo, da izla v kratkem na volilce oklice. Stavimo pa, da bo v tem oklicu mahal po klerikalni nadvladi, katere ni, ter povdarjal potrebo sv. vere, katero je sam — žal — izgubil! Pozor!

Iz Gor. Trebuše. Z božičnimi prazniki je izgubil suog, kateri je nam zaprl polovico lanskih „zornic“; no, veselili smo se že, da je konec najhujše in najtrše zime! Ali glej ga, spaka, danes je vnovič začel sikati skozi vrata, okna, vsako špranjo... V peči gori ves dan, a malo pomaga; — uh, kakó zebe v noge, pa še bolj v roké.... In pravijo, da pride jutro g. komisar h volitvam volilnih mož, ki pojdejo potem na boj za novega drž. poslanca; ali bo hud ta boj? *Doboj* (Stanič — Berbuč) je prepovedan, kaj pa *troboj* (Tonkli — Stanič — Berbuč?)!

V Črničah so izvoljeni 4 mozeje proti prof. Brbuču, v **Gojačah** tudi proti, v **Šempasu** za. Upamo, da dobi dr. vit. Tonkli večino!

Poslanci à la Wolf. Kdo ne ve, da poslanci à la Wolf so bolj primerni za kaznilnice ali — če nočemo biti hudobni — norišnice kakor pa za državni zbor? In vendar zahteva „Soča“ št. 4 t. l., da mora biti naš bodoči državni poslanec à la Wolf! Našemu listu nasproti kliče: Kaj hočete krščanskih mož v državni zbor, saj ne molijo pred sejami *rožnega venca*.

Tem besedam hočemo dati stvaren odgovor. Recimo, da je državnih poslancev okroglo 420. Vsaki državni poslanec vleče 20 kron na dan v dobi, ko je poslanska zbornica odprta, kar je poprečno 6 mesecev v letu. Vsi poslanci skupaj potegnejo na dan 8400 kron, na mesec 252.000 kron, v 6 mesecih 1.312.000 kron. Ves ta denar pa je popolnoma zavržen, dokler bodo v državnem zboru poslanci à la Wolf! Ze dve leti ne more državni zbor radi tega niti več delovati! Prašamo tedaj, ali bi ne bilo prav, ko bi poslanci resnično molili pred sejami sv. rožni venec? Če bi nič ne storili, bi vsaj ta nožni venec ostal! Sicer pa bi vsak poslanec za 20 kron zmolil lahko 20 rožnih vencev na dan, tako bi vsi poslanci skupaj zmolili na leto 1.312.000 rožnih vencev. S tem bi bil naš presvetli cesar gotovo bolj vesel, kakor pa z njih kričanjem, ropotanjem, trombetanjem, pretepanjem in dvobojevanjem. Avstrijski narodje bi imeli od tega veliko korist, ker molitev oblake prodira. Zdaj pa nimamo od državnega zbora nič in zopet nič!

Imenovanje. Preč. g. *Ivan Marchesan*, dosedaj kurat v Zagradu, je imenovan župnikom v Joaniz-u. — C. kr. deželni sodni svetnik *Jos. Milorčič* na okrožni sodnji v Gorici je imenovan višjim svetnikom na istem mestu. — Učitelj *Jos. Pich* v Kopru je imenovan provizoričnim šolskim nadzornikom za šolsko okrožje v Gradišcu.

Istrski deželni in državni poslanec Bartoli je odložil deželni mandat, ker je istersko politično društvo obsodilo delovanje svojih zastopnikov v državnem zboru. Državnega mandata ni odložil, ker se je bal, da bi zdaj v V. kuriji ne zmagal več Italijan, ampak Hrvat.

Tržaški župan Dompieri je prišel v veliko nemilost pri tržaških vsemogočnih židovih. „Piccolo“ ga napada kot „klerikalca“. Dompieri

pa je vrnil list. Prorokujejo, da so mu kot županu dnevi šteti. Dompieri se je zlasti v zadnjem času pokazal odločnega moža, ki se ne boji kironosih hujšakcev!

Legia Nazionale. Dne 7. t. m. je imel tržaški oddelek tega društva občni zbor, na katerem se je pokazal med društveniki razkol. Pri volitvi enega odbornika je sedaj vladajoča klika propala. Odborov kandidat je dobil 113 glasov, nasprotni kandidat pa 128. To zelo boli *Piccola*, ki pravi, da je Lega Nazionale „vera sleherneja Italijana“, ki mora biti nad strankami!

Solske razmere v Istri. C. kr. namestnik grof Goëss je pred kratkim obiskal v Istri tudi hrvaški kraj Kaštel. Stopil je pri tej priliki v šolo, kjer je našel izmed 120 upisanih učencev le 53. Učitelj je bil trd Italijan, ki ni znal drugega nego italijanski. Namestnik pa je prašal učence, koliko jih doma govori hrvaški? Ustalo jih je izmed 53 celih 46. In vendar imajo samo italijansko šolo!

C. kr. namestništvo v Trstu naznanja, da je c. kr. domobransko ministerstvo v sporazumu s c. in kr. državnim vojaškim ministerstvom določilo, da bodo morali hišni gospodarji, pri katerih so o prehodu vojaški nastanjeni, dajati vojakom, od oficirskega namestnika do prostaka, *predpisano kosilo* in sicer v Trstu za 49 c., drugod pa za 48 c.

Višji vojaški poveljnik, Succovaty, je prišel dne 12. t. m. v Gorico pregledat gorisko vojaško posadko.

Drežnica. Dne 16. t. m. se odpre tukaj nov poštni urad. Zvezo bo imel vsak dan s poštnim uradom v Kobaridu.

Pečine. V nekaterih krajih naših hribov, tudi v celih vaseh, nimamo ni studencev, ni vodnjakov. Če tudi nekteri naši prijatelji trdijo, da imamo dosti dobre studenčnice; — imamo le revne „šterne“ za par litrov vode. Dežja ni bilo celo minolo jesen, tako, da ni bilo v začetku meseca decembra 1899. kapljice vode po šternah. 2 km. daleč so morali ljudje nositi na hrbtu težko vodo za se in živino. Pa zmanjkala je kmalu povsod in bilo se je res bati velike stiske, — da bo treba hoditi po vodo celo v Idrijo, kakor se je menda že zgodilo. Blazorodni g. glavar je obljubil podpirati nas, da napravimo zadostne vodnjake — ali šterne. — kar je res neobhodno potrebno. — Zdaj razumete, zakaj je vzel sneg tako kmalu slovo od nas, — da ga danes ni več. Kubati smo morali sneg. Po vseh hišah na Prapetnem pri St. V. Gori in Pečinah je bilo polno dela s kuhanjem snega. Pa kaka je taka voda? Diši po dimu, zato živina ne mara zanj. Koj je še poskusil ne. In ta vojska je trajala cel mesec do 29. decembra, ko je nam ljubi Bog poslal dež.

S sv. Gore nam poročajo: V letu 1899. je bilo v našem svetišču nad 44.000 obhajancev in 200 duhovnikov, ki so tukaj maševali.

Iz Kanala poročajo, da so 9. t. m. po noči neznani ljudje odkopali grob, ker so mislili, da je bil v njem pod rakvijo skrivoma pokopan nek Križnič, kovač iz Deskel, ki je minolo poletje izginil. Tako je bila namreč govorica. Našli niso nič. Sodnija zasleduje zdaj neznane zločince, ki so brez dovoljenja odprli grob.

Vinska klavzula. Leta 1902 se bo obnavljala pogodba Avstrije z Italijo. Postavo glede uvaževanja italijanskih vin v našo državo bo treba na vsak način odpraviti. Da se pa to doseže, treba zato pripraviti avstrijsko vlado. Naš svet, — kakor smo že zadnjič pisali, — je, da začnemo vse prizadete občine uztrajno prositi in trkati. Prošnje, katero naj pošljejo vse po tej klavzuli prizadete občine na ministerstvo, naj napravijo prilično tako-le.

Visoko c. kr. trgovinsko ministerstvo!

Iz uradne statistike zunanje trgovine avstrijsko-ogerskega colnega skolišča, ki jo izdaje to visoko ministerstvo, je razvidno, kako silno se radi postave z dne 10. avg. 1892 ter 1. dec. 1892 množi uvažanje italijanskih vin v avstrijsko-ogersko državo. V celi dobi, odkar je obveljala ta postava do konca 1. 1898 je Italija zvozila na Avstrijsko 7.067.349 metr. stotov svojih vin, kar znaša 74.011.835 gl. Uvažanje se vsako leto bolj množi. Nasprotno pa se iz Avstrijskega ne izvažajo v Italijo prav nič. Avstrijsko-ogerska vinoreja nikakor ne more tekmovati z italijansko, ker je v Italiji obdelovanje skoraj brez stroškov in se na trtah niso še pokazale bolezni, kakor v Avstriji. Dosludno prihajajo italijanska vina v Avstrijo po tako nizkih cenah, da s colnino vred ne dosežajo 10 gl. hekto. Pri vsej nizki ceni, so pa ta vina zelo močna, ker grozdje v južnih italijanskih deželah bolj zori. Iz tega je razvidno, kako nevarno konkurenco delajo ta vina z našimi domačimi pridelki. Cela naša država se poplavlja s temi, deloma pristnimi, deloma ponarejenimi it., — vini. Naravno je, da je radi tega vsa trgovina z domačimi avstrijskimi vini popolno obtičala. Avstrijski posestniki, ki imajo neznosne stroške za obdelovanje, za obnavljanje vinogradov na ameriških podlagah, za neprestano borbo proti trtni uši in raznim trtnim boleznim, ne morejo več prodajati svojih vin in dosledno tudi ne davkov plačevati. Veliko posestev mora radi tega neizogibno propasti,

Polpisano županstvo prosi, naj bi visoko ministerstvo blagovolilo uvaževati navedene razloge davkoplačevalcev in naj bi svoj upliv uporabilo na to, da se odpravi, oziroma predrugači toli škodljiva vinska klavzula.

V . . . . . dne . . . . . 1900.

Podpis župana in starašin

Zakaj ni 1. 1900 prestopno leto? Malokdo je opazil, da letos ni prestopno leto, kar je sicer vsako četrto leto. Stvar pa je ta. Naše časovno štetje je nastalo iz rimskega. Kralj *Nama Pompilij* je uvedel *tuaino* leto z 12 meseci: 355 dnevi. Od časa do časa so dostavili še 13. mesec kot prestopni, da so uravnali čas po solnčnem obhodu (navideznem). A s tem so zašli v pogreške. Zato je *Julij Cezar* 1. 46 pred Kr. popravil koledar, — ki se po njem julijanski koledar imenuje. Leto je razdelil na 365, vsako četrto leto je imeo pa 366 dni, torej en dan več.

S tem računanjem je nastala nova pomota. Leto namreč je čas, v katerem obhodi naša zemlja pot okoli solnca. A to se zgodi v 365 dnevih, 5 urah, 48 minutah in 48 sekundah. V štirih letih torej nikakor ne znaša pomota celih 24 ur ali en dan, ampak manj, in sicer se s prestopnimi dnevi nšteje skoro $\frac{1}{4}$ ure preveč.

Če se pusti pogrešek nepopravljen, se nabere v 400 letih pomote za 3 dni in nekaj ur. Tako se je zgodilo, da so bili 1. 1582 po Kr. za celih 10 dni za solnčnim časom.

To pomoto je ukazal popraviti papež *Gregor XIII.* S pismom z dne $\frac{1}{2}$ 1582 je zapovedal, naj v mesecu oktobru onega leta koj po 10. oktobru pišejo 21. oktober. Tako se je pri nas poravnala zmota. *Pravoslavni Rusi* so še pri starem, in so sedaj za nami 13 dni.

Da bi se v bodočem ne ponovila več napaka, odredil je hkrati *Gregor XIII.* naj v 600 letih izpadejo 3 prestopni dnevi, ker znaša pomota v 400 letih 3 dni.

Radi tega je izpadel prestopni dan 1. 1700 in 1800 in takisto tudi letos 1900.

Našemu popravljenemu koledarju pravimo po papežu *Gregorju XIII.* *gregorjanski koledar.*

Trinajsti izkaz prispevkov za cesarjev spomenik v Ljubljani. Darovale so v omenjeno svrhu naslednje občine: Kastav 200 K, Turjak 30 K, Dovje 40 K, Videm-Dobrepolje 40 K, Radeče pri Kranjski gori 30 K, Trnovo pri Gorici 40 K, Sv. Gregor pri Ribnici 40 K.

Komen. G. nadučitelj Leban nam poroča z ozirom na „Slovenski Narod“ v tamkajšnjem bralnem društvu: „Res je, da je naše „Bralno društvo“ v svoji seji dne 21. dec. 1899. m. l. naročilo „Slov. Narod“ za leto 1900, a to se ni zgodilo prvič pod mojim predsedništvom, ampak tudi prejšnja leta, ko jaz nisem še bil predsednik. Že 18 let je naše „Bralno društvo“ naročnik tega lista. To se je zgodilo tudi takrat, ko je bil duhovnik predsednik „Bralnega društva.“

Naročil se je „Slov. Narod“ po skoraj soglasnem sklepu, samo eden od ni bil za ta list in meni — kot predsedniku — ni trebalo glasovati, ker je bila že večina odločila.

Sicer povdarjam, da čitam „Slov. Narod“, ker se poganja za napredek našega šolstva in za zboljšanje slabega gmotnega stanja učiteljstva.)

Ni res pa da je naše „Bralno društvo“ izključilo „Gorico“ in „Primorski List“, kajti na ta dva lista ni bilo nikdar naročeno naše „Bralno društvo“.

1) „Slovenski narod“ pač ni bil takrat to, kar je zdaj, namreč prava kuga za slovensko ljudstvo. Če bi pa tudi res bilo, kar pravite, nam s tem nič ne ustrezate, ker mi vsakega odločno obojujemo, kdor podpira to umazano kunjjo.

2) Prav je, da se poganjate za napredek šolstva in za zboljšanje gmotnega stanja učiteljstva. Toda kakih sredstev se poslužujete? Ali morda namen opravdjuje slaba sredstva? Kakor Vi govorijo so tudi drugi učitelji na občnem zboru „Zavoze“ v Gorici. To je očita zmota!

Dopis g. nadučitelja **Medveščeka** prinesemo prihodnjič. Že danes pa povemo, da nas je ta dopis v marsičem zadovoljil. Nam ni za osebe, ampak le za stvar!

„Šolski Dom.“ Izžrebane številke so se nam doposlane, ko je bil zadnji list že dostikan. Danes pa je prekasno! Drugi listi so to prinesli že pred dvema tednoma!

Socijalne drobtinice.

Zadruga in konzumna društva. Povedali smo o tem v zadnjem listu svoje mnenje. Rekli smo, da sta gg. **Gabršček** in **dr. Tuma** v tem oziru na krivi poti. Veseli nas, da so z nami enih misli tudi gospodje, ki izdajajo v Celju gospodarski list: **Zadruga**. V zadnji številki smo v svoje zadoščenje čitali:

„Konzumna društva imajo na Slovenskem tudi nekaj nasprotnikov med trgovci in gostilničarji. Radi tega gledajo ti, ker jim ona konkurenco delajo, da ta društva svojega delokroga ne prekoračijo. To se n. pr. tedaj zgodi, ako se pečajo z obrtom, za katerega je treba koncesije, n. pr. za vino in žganjetoč. Ta pozornost na konzumne zadruga je že tako velika, da smo lani celó v zmernih „Novicah“ čitali, naj bi upravna

oblast (politična gospodsko) te zadruga razpustila. Toda časnik je tožil, da tega vlada ne more storiti, dokler te zadruga radi takega prestopka niso bile sodnijsko kaznovane. Konzumna društva naj bodo torej previdna: kajti ona so povsodi potrebne naprave, kjer je trgovstvo in gostilničarstvo v rokah naših narodnih nasprotnikov. Na Gorškem so pa skoro kar vse stranke in osebe zoper konzumna društva, osobito je črtopis „Soča“ prinesla oster članek zoper te zadruga. Te nazore bi mi odobraval, ako je ondi trgovstvo skozi in skozi v narodnih rokah, kar pa žalibog se ni. Poglavitna misel tega članka je: „Prav iz naravnih razlogov moramo najpoprej izreči, da je nesrečno in pogubno ono stremljenje, ki hoče kar odstraniti vsako trgovino, češ, da je nemoralno tako posredovanje med producentom in konzumentom. Iz tega torej sledi, da moramo zavreči narodu našemu škodljivo in celó nevarno stremljenje, ki hoče, naj bi se konzumentje (z drugo besedo vse naše ljudstvo razen trgovcev) združevali v zadruga, ki bodo same posredovale med producenti in konzumentmi, to se pravi: mi Slovenci na Gorškem moramo biti načelni nasprotniki vsakim konzumnim in vsem takim gospodarskim društvom, ki morejo kakorkoli škodovati trgovini. To je *conditio sine qua non* za splošni blagor v deželi.“

Tako hudo pa ni. Ako se ustanovi kje konzumno društvo, je to toliko, kakor bi se en trgovec več ustanovil. Ako je društvo v dobrih rokah, predstavlja dobrega trgovca, ako je v slabih, predstavlja slabega trgovca in bode kmalu razpadlo.“

G. **Gabršček** in **dr. Tuma** sta tedaj propala na vsej črti! Z njima simpatizujejo k večjemu še **kranjski Narodovci**, katero je pa strast že tako daleč speljala, da bi tudi domovino prodali, ako bi mogli zmagati proti Slovenčevi stranki!

Naša društva.

Občni zbor društva „Šolski dom“, bo v četrtek 1. februarja 1900 ob 11. uri predpoldne v prilični dvorani „Šolskega Doma“.

Goriška ljudska posojilnica naznanja, da bodo odslej razen nedelj in praznikov uradne ure za uplačevanje in izplačevanje tudi popoldne in sicer od 2—3 ur.

Rihenberg. Naša zavarovalnica za govejo živino jo storila korak naprej. Blagajništvo je sprejel obče spoštovani g. nadučitelj **A. Poaiž**. Radi tega je tudi ljudstvo dobilo do društva več veselje in zanimanje. Prejšnji blagajnik, g. **M. Ličen**, ki je tudi užival splošno zaupanje, se je preselil v Gorico.

Kamnje. Dne 14. t. m. je bil v Kamnjah osnovalni shod hranilnice in posojilnice za kamenjsko župniško občino, ki obsega županije Kamnje, Skrilje in Vrtovin.

Občni zbor „Naše straže“ je bil v nedeljo v Trstu. V „Slovensko čitalnici“ se je zbralo 60 mož iz raznih krajev največ iz Ljubljane (med njimi poslanca **Poše** in **Žitnik**, župan **Hribar**, dr. **Krisper**, dr. **Ušeničnik**). Iz Istre je prišel posl. **Spinčič** iz Gorice zastopnik „Prim. Lista in „Soča“, iz Trsta je bilo navzočih lepo število članov. **Dr. Krisper** podpredsednik je dole zborovayce pozdravil in pojasnil namen društva. Našo stražo ste ustanovili dve misli: slovenska celokupnost in gospodarska organizacija našega naroda. Za zgled naj nam bodo Nemci, ki so bili gospodarski davno prej združeni in organizovani ko politično. — Gospodarstvo je podlaga narodnosti, ker. če bo narod gospodarski hiral, bo tudi narodnost pešala.

Tajnik **dr. Brejc** je prebral svoje obširno poročilo o postanku društva in o delovanju v prvem letu. Društvo je potrebnim bratom ob meji delilo podpore in posojila, ali še več je storilo v prid naše narodnosti, ker je posredovalo slovenskim obrtnikom in delavcem delo in zaslužek. — Treba bo še veliko dela, predno se društvo udomači, zlasti bo še treba pravila premeniti, da bo „Naša straža“ organizovana po sodnih okrajih in da bo nje vodstvo bolj priprosto. —

Društvo je obče slovensko, ni strankarsko in odbor se bo trudil, da prepriča kranjsko liberalno stranko o njega potrebi in dobrih namenih. **Govornik** upada „Naša straža“ ni mrtvorjeno dete, ampak da bo čvrsto uspevala.

G. stolni vikar **L. Smolnikar** je poročal o dohodkih in troških. **Dohodkov** je bilo do 31. julija 6720 K. 46 v., **stroškov** 2592.18., od 1. avg. do 10. jan. t. l. je še došlo 933.94 K. in potrosilo se 1011 K.

Zborovayce so poročila odobrili in izrekli zahvalo odboru. — Za pregredovalce računov so bili izvoljeni: **dr. Žitnik**, **V. Holz**, **I. Rohman**. — Poslanec **Spinčič** je vprašal, kako daleč so vše pogajanja, da bi pristopila k društvu tudi liberalna kranjska stranka. **Dr. Krisper** odgovarja, da so pogajanja pričeta. Govorili so še kratko **dr. Pretner** in **dr. Janežič**. Zborovanje je bilo mirno in tudi precej hladno, prehladno za društvo s takim delokrogom in programom.

Odbor bo moral čvrsto delati, da se društvo udomači med občinstvom.

II. Primorsko vojaško veteransko društvo za Gorico in Gradsko pod Najvišjim pokroviteljstvom Nj. e. m. kr. Apostolskega Velikanstva cesarja Franca Jožeta I. vabik občnemu rednemu zboru v nedeljo 28. januarja 1900 ob 11. uri dopoldne v prostorih gostilne „Pri zlateg jellenu“ v Gorici, ozka ulica št. 9. Dnevni red: 1. Otvoritev zborovanja. 2. Čitanje in odobritev zapisnika zadnjega občnega zbora. 3. Poročilo o društvenemu napredovanju in poslovanju. 4. Poročilo društvenega blagajnika. 5. Drugi nasveti in predlogi. 6. Dopolnitev društvenega predstojništva.

V Gorici, dne 8. januarja 1900.

Društveni predsednik: A. JACOBI.

Zveza slovenskih in istersko hrvatskih županov. Na shodi slovenskih in istersko-hrvatskih županov dne 17. avgusta 1898. bilo je sklenjeno, da se ustanovi „Zveza slovenskih in istersko-hrvatskih županov“. — C. kr. deželno predsedstvo kranjsko je postot discriminacijo rešeno z odlokom št. 5105 pr. z dne 20. oktobra m. l. odobrilo pravila za to zvezo.

Da bode novo društvo, čegar ustanovitev se je na shodi županov tako navdušeno pozdravilo, zamoglo začeti svoje poslovanje, treba je, da mu pristopijo člani. Kakor je iz pravil vidno, morejo biti člani: župani, polžupani iz občinski svetniki slovenske in hrvatske narodnosti.

Kdor torej le teh pristopi društvu, — in vsaj od slovenskih in hrvatskih županov pričakujemo, da store to ysi, — oglasi naj ob enem podpisane županu, kateremu naj ob enem naznani, kedaj bi po njegovem mnenju najbolje kazalo sklicati ustanovni občni zbor.

Iv. Hribar, župan.

Za kratek čas.*)

Vkradeni konj: Gospodarju je bil semanj dan konj vkraden: pozvedovanje je ostalo brezvspešno. Noč na to se gospodarju zdi v spanju, da sliši konjsko rezgetanje pred hlevom: vstane, gre gledat in veselo iznenadjen spozna konja. Ali iznenadjenje postane še večje, ko ga vidi vpreženega v voz, na vozu pa dva pijana človeka v trdem spanju. Vkradeni konj je brez vodnika zavil proti znanemu domu in pripeljal seboj tudi tatova.

Mejsebojna kontrola. Pisar, (gledaje skozi okno): „Sedaj gledam že tretjo uro tega zidarja, pa se še ni ganil z delom, ta „lenuh“ rad bi vedel, čemu ga ljudje plačujejo.“

Zidar (za se): „Zdaj me gleda ta pisar že tretjo uro in še ni namočil peresa: rad bi vedel, čemu imajo tega lenuha.“

Slučaj. Morse, iznajditelj telegrafa in Bel, iznajditelj telefona, sta oba imela gluhonemi ženi. Odtod tudi najbrž njihova slava, zakaj dokaz sta nam, koliko more mož storiti, ako — je okoli njega vse tiho.

Turist kmetu: „Slišal sem, da je kaj lepo z vaših hribov gledati, kako solnce vshaja; „kedaj vshaja tukaj solnce?“ Kmet: „Zjutraj.“

*) Gospoda pisatelja prosimo, da bi nas celo leto zalagal z izvrstnimi kratkočasnicami.

Odgovorni urednik in izdajatelj: I. Bajt.
Lastnik: Konsorcij „Primorskega Lista“.
Tiska: Hilarijanska tiskarna.

Posamezne številke „Primorskega Lista“ se dobivajo v tobakarnah v solskih in nunskih ulicah po 5 kr. ali 10 vin.

Čebelno voščene sveče

pod garancijo 2000 kron

priporočam preč. duhovščini, cerkvenim oskrbništvom in slavnemu občinstvu.

Z odličnim spoštovanjem

J. KOPAČ,
svečar.

Ulica sv. Antona št. 7. v Gorici.

ANTON FON

klobučar in gostilničar v Semeniški ulici ima bogato zalogo raznovrstnih klobukov in toči v svoji krēmi pristna domača vina ter postreže tudi z jako ukusnimi jedili. Postrežba in cene jako solne.

Karol Drašček,

pekovski mojster na Kornu v Gorici

izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, tudi najfinejšega, za nove maše in godove, kolače za birmo in poroke itd.

Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji gospodov naročnikov. — Priporoča se za nje svojim rojakom v mestu in na deželi najljubšeje.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8
priporoča

pristna bela
in črna vina
iz vipavskih
furlanskih,

briskih, dal-
matinskih in
isterskih
vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštena.

Anton Obidič,

čevljar

v Semeniški ulici št. 4
v Gorici,

priporoča se

za raznovrstna naročila po meri
za gospe in gospode.

Naročila se izvršujejo hitro
Priporoča dalje tudi svojo zalogo

Priporočava svojo

prodajalnico jestvin.

V zalogi imava tudi raznovrstne pijače, n. pr.: francoski cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, gorušice (Senf) ter drugo v to stroko spadajoče blago. Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem
Kopač & Kutin

trgovca v Semeniški ulici št. 1

v hiši, kjer je „Trgovsko-obrtno-zadruga“.

Novoporočenci pozor!

Štejem si v čast naznanjati slavnemu občinstvu, da sem razširil trgovino pohištva v ulici Vetturini, glavni vhod v gosposki ulici.

Anton Breščak

v Gorici, gosposka ulica šte. 14,
blizu lekarne Gironcolijeve.

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo za vsak stan. Pohištvo je po najmodernejših slogih, posebno spalne, jedilne in posetne sobe so po Nemškem slogu odlikovanih Črnigojevih delavnic v ulici Pontenuovo in via Leoni, katere so lepše in ukusneje izdelane in ceneje od Dunajskih in Budapeštanskih tovarov. Ostalo pohištvo je od prvih mizarskih mojstrov.

Sprejema še naročila in izdeluje po izbiri obrisa najceneje in v najkrajšem času.

Bogata zaloga podob na platno in šipo z različnimi okvirji. Belgijska brušena ogledala vsake velikosti. Različno pohištvo, kakor: toaletne mizice, različna obešala, preproge za okna itd. Različne stolice z trsja in celuloida, posebno za jedilne sobe. Blazine iz strune, afriške trave z žimami in platnom na izbiro ter razne tapecarije. Reči, katere se ne nahajajo v zalogi preskrbijo se po izbiri cenikov v najkrajšem času.

Daje se tudi na obroke, bodisi tedenske ali mesečne. — Pošilja se tudi izven Gorice po železnici in parobrodih.

Anton Kuštrin

v gosposki ulici št. 23, v hiši
g. dr. Lisjaka,

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino raznih potrebščin n. pr.: kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portoriko in druge — Olja: Lucca, St. Angelo, Korfu, istersko in dalmatinsko. — Petrolij v zaboju. — Sladkor razne vrste. — Moko številko 0, 1, 2, 3, 4, 5. — Več vrst rajža. — Milisveče prve in druge vrste, nameč po 1/2 kila in od 1 funta.

Razpošilja blago na vse kraje. — Cena primerna. — Postrežba točna.

Prva slovenska trgovina z železjem

KONJEDIC & ZAJEC

prej G. Darbo

GORICA — pred nadškofijo št. 9. — GORICA

Priporočata po najnižih cenah svojo bogato zalogo najboljšega štajerskega železa in piosčevine raznega obrtniškega, poljedelskega, vinogradskega in pohišnega orodja. Prevzemata naročila za vse stavbe in podjetja. Glavna zaloga za Gorico in okolico izdelkov c. kr. priv. tovarne; priznana zaloga najboljših kotlov od g. Nussbaum-a v Ajdovščini po tovarniških cenah.

Edina zaloga najboljšega koroškega askalon in brescian jekla. — Zaloga Portland in roman cementa — Česar ni v zalogi, priskrbi se nemudoma.

Kupujeta staro železo in kovine po najvišji ceni!

Vsako naročilo izvrši se nemudoma in vestno!